

Aspectes instrumentals de les llengües**2013/2014**

Codi: 102015

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500797 Educació Infantil	OB	2	A

Professor de contacte

Nom: Salvador Comellas García

Correu electrònic: Salvador.Comelles@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: No

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

És imprescindible el domini del català i del castellà oral i escrit per tal de poder realitzar les activitats que es proposen en aquesta assignatura. Els estudiants seran avaluats dels seus coneixements de llengua catalana i castellana. Hauran d'utilitzar una llengua o l'altra en funció de les activitats orals i escrites proposades pel professorat.

Objectius

L'assignatura, impartida per professorat dels departaments de Filologia Catalana i Filologia Espanyola, està orientada a consolidar i aprofundir els coneixements lingüístics dels estudiants del grau de Mestre d'Educació Infantil. El programa que presenta es complementa amb els continguts de llengua treballats a primer curs i amb els de les assignatures de didàctica de la llengua i de la literatura que els estudiants cursaran posteriorment.

Objectius formatius:

1. Reconèixer, analitzar i saber produir els discursos orals i escrits propis de l'àmbit professional del professorat d'Educació Infantil.
2. Consolidar els coneixements lingüístics implicats en l'ús de la llengua i incrementar la capacitat de reflexió lingüística de l'estudiant.
3. Conèixer i analitzar els contextos educatius multilingües
4. Analitzar el conte com a gènere literari i com a base de les possibilitats expressives de la llengua.
5. Facilitar recursos per a l'autoaprenentatge lingüístic.

Competències

Educació Infantil

- Abordar amb eficàcia situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multiculturals i multilingües.
- Adquirir formació literària i en especial conèixer la literatura infantil.
- Afavorir les capacitats de parla i d'escriptura.
- Afrontar situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multilingües.
- Comprendre el pas de l'oralitat a l'escriptura i conèixer els diferents registres i usos de la llengua.
- Conèixer el currículum de llengua i lectoescriptura d'aquesta etapa així com les teories sobre l'adquisició i desenvolupament dels aprenentatges corresponents.
- Conèixer i dominar tècniques d'expressió oral i escrita.
- Conèixer i utilitzar adequadament recursos per a l'animació a la lectura i a l'escriptura.

- Conèixer la tradició oral i el folklore.
- Demostrar que coneix i comprèn els objectius, continguts curriculars i criteris d'avaluació de l'Educació Infantil
- Demostrar que coneix l'evolució de la comunicació no verbal i del llenguatge en la primera infància, saber identificar possibles disfuncions i vetllar per la seva correcta evolució.
- Demostrar que coneix l'evolució de les implicacions educatives de les tecnologies de la informació i la comunicació i, en particular, de la televisió en la primera infància.
- Demostrar que coneix l'evolució del llenguatge en la primera infància, saber identificar possibles disfuncions i vetllar per la seva correcta evolució.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Expressar-se adequadament oralment i per escrit i dominar l'ús de diferents tècniques d'expressió.
- Expressar-se i utilitzar amb finalitats educatives altres llenguatges: corporal, musical, audiovisual.
- Gestionar la informació relativa a l'àmbit professional per a la presa de decisions.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació a l'acció.
- Ser capaç de fomentar una primera aproximació a una llengua estrangera.

Resultats d'aprenentatge

1. Adequar l'ús de la llengua als contextos socials i a les situacions comunicatives pròpies de l'àmbit professional.
2. Adquirir un coneixement aprofundit de les dimensions socials i cognitives del llenguatge escrit i de les distintes dinàmiques de l'oralitat.
3. Analitzar situacions d'aprenentatge de la llengua escrita. Analitzar i argumentar l'ús adequat o no del llenguatge escrit, del verbal oral i del no verbal.
4. Aplicar els coneixements adquirits a la selecció, lectura i interpretació de textos literaris.
5. Comprendre els efectes lingüístics del contacte de llengües en les situacions d'aprenentatge.
6. Conèixer els diferents registres i usos de la llengua escrita i reconèixer, en les produccions infantils escrites, el pas de l'oralitat a l'escriptura.
7. Conèixer i saber utilitzar els principals recursos i eines de consulta de la llengua.
8. Conèixer i saber utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) i les tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement (TAC) relacionades amb l'ús de la llengua oral a l'escola.
9. Conèixer i valorar el programari educatiu i espais web adients per a l'ensenyament i l'aprenentatge de la literatura en educació infantil.
10. Conèixer i valorar les característiques dels productes literaris audiovisuals i digitals per a primers lectors.
11. Conèixer la literatura catalana de tradició oral (contes, cantarelles, petis poemes...), les formes de transmissió als infants i també la metodologia per aconseguir la seva participació activa.
12. Conèixer la literatura de tradició oral i el folklore i valorar-los amb criteris literaris i educatius.
13. Conèixer la literatura infantil per a primers lectors i tenir criteris adequats de selecció escolar a partir de les seves característiques formals i literàries.
14. Conèixer recursos per a l'animació a la lectura i l'escriptura i valorar-los per la seva aportació a l'educació literària.
15. Demostrar que coneix l'evolució de les implicacions educatives de les tecnologies de la informació i la comunicació i, en particular, de la televisió en la primera infància.
16. Descriure l'evolució del llenguatge en la primera infantesa, saber identificar possibles disfuncions i saber argumentar orientacions didàctiques per a la seva correcta evolució.
17. Desenvolupar una actitud crítica davant de versions uniformistes de la llengua i adquirir criteris fonamentats per abordar l'aprenentatge de llengües en contextos multiculturals i multilingües.
18. Dominar els registres formals i col·loquials propis de l'àmbit professional en els usos orals i escrits de les llengües catalana i castellana.
19. Dominar l'ús de diferents tècniques d'expressió i expressar-se adequadament oralment i per escrit en situacions pròpies de l'àmbit professional.
20. Entendre les llengües presents en l'entorn escolar com un conjunt de varietats lingüístiques totes igualment respectables.

21. Explicitar oralment i per escrit els objectius, continguts curriculars i criteris d'avaluació de la llengua oral a l'educació infantil
22. Expressar-se adequadament oralment i per escrit en català i en castellà i fent ús de diferents tècniques d'expressió verbal oral i no verbal.
23. Expressar-se i saber usar amb finalitats educatives diferents llenguatges: corporal, musical, audiovisual.
24. Haver adquirit els coneixements relatius al currículum de llengua escrita d'aquesta etapa així com de les teories sobre l'adquisició i desenvolupament dels aprenentatges que s'hi relacionen.
25. Haver adquirit els coneixements relatius al currículum de llengua oral d'aquesta etapa així com de les teories sobre l'adquisició i desenvolupament dels aprenentatges que s'hi relacionen.
26. Haver adquirit formació literària i en especial conèixer la literatura infantil.
27. Haver integrat una actitud de respecte al mitjà (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques sostenibles.
28. Reconèixer i avaluar la realitat social i la interrelació de factors implicats com a necessària anticipació a l'acció.
29. Reconèixer les tècniques literàries pròpies de la narració i de la poesia.
30. Reconèixer, saber analitzar i produir amb suficient fonament teòric i argumental els gèneres discursius propis de l'àmbit acadèmic i professional.
31. Saber analitzar aspectes de l'evolució de la comunicació no verbal i del llenguatge en la primera infantesa, identificar possibles disfuncions i argumentar propostes per a la seva correcta evolució.
32. Saber analitzar diferents situacions d'aprenentatge de la llengua catalana en contextos multilingües. Reconèixer, simular i modelar usos del llenguatge verbal oral i del no verbal.
33. Saber analitzar i gestionar la informació relativa a l'àmbit professional per a la presa de decisions.
34. Saber analitzar seqüències didàctiques en les quals es considerin les situacions d'aprenentatge de la llengua catalana en contextos multiculturals i multilingües.
35. Saber analitzar seqüències didàctiques relacionades amb l'aprenentatge d'una llengua estrangera a l'educació infantil.
36. Saber fer una lectura expressiva de textos literaris.
37. Saber fer ús de la tradició oral i el folklore també en els processos d'adquisició de llenguatge escrit.
38. Saber fer ús de les tècniques d'expressió verbal oral i no verbal que faciliten la comunicació i la interacció lingüística amb els infants.
39. Saber utilitzar els diferents registres i usos de la llengua oral catalana.
40. Saber utilitzar la literatura infantil en relació a l'aprenentatge de la llengua oral, el primer aprenentatge de la llengua escrita i l'educació literària amb dispositius adequats als seus objectius.
41. Saber utilitzar les estratègies lingüístiques que faciliten i estimulen el desenvolupament de les capacitats de parla infantil.
42. Seleccionar de manera crítica la informació, les eines de consulta i els recursos que proporcionen les plataformes virtuals.
43. Tenir els coneixements i saber utilitzar les estratègies metodològiques que faciliten i estimulen el desenvolupament de les capacitats de infants relacionades amb l'adquisició del llenguatge escrit.
44. Usar les plataformes virtuals com una eina de treball que permeti la comunicació efectiva en català i castellà i el desenvolupament del raonament crític.
45. Utilitzar correctament d'estratègies de comunicació adequades als infants de diferents edats (gesticulació, moviment, volum, entonació..).
46. Utilitzar la interacció verbal a l'aula per promoure un intercanvi d'idees sobre els textos literaris que ensenyi els nens a parlar sobre els llibres i a interpretar-los.
47. Valorar la correcció, adequació i acceptabilitat en produccions orals i escrites.

Continguts

1. El discurs del professorat d'Educació Infantil (Fil. Catalana)

- 1.1. El discurs del mestre d'Educació Infantil a l'aula
- 1.2. El discurs del mestre d'Educació Infantil en altres situacions professionals
- 1.3. Aspectes del registre col.loquial del català

2. Els contextos educatius multilingües i les actituds lingüístiques (Fil. Espanyola):

- 2.1. La variació lingüística: les varietats segons el temps, l'espai, la classe social i la situació.

- 2.2. Les llengües en contacte: interferències lingüístiques català-castellà.
- 2.3. Diferència en l'ús de la llengua a l'expressió oral i escrita.
- 3. La literatura de transmissió oral i altres manifestacions lúdiques (Fil. Espanyola)
 - 3.1. Els contes infantils
 - 3.2. Poemes i cançons populars
- 4. El llenguatge literari (Fil. Catalana)
 - 4.1. El llenguatge de la narració per a infants
 - 4.2. El llenguatge de la poesia per a infants
- 5. Recursos i eines de consulta (Fil. Espanyola)

Metodologia

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra en el quadre que hi ha a continuació:

Activitat	Hores	Metodologia	Resultats Aprenentatge
Seminaris	45	Espais de treball en grup reduïts (la meitat del grup) dirigits pel professorat on, mitjançant les exposicions dels docents, l'anàlisi i la producció de textos, les exposicions i lectures dels estudiants i altres activitats individuals i en grup, orals i escrites, es treballen els continguts del programa de l'assignatura.	EI.10.1 EI.10.2. EI.10.3. DDIL.5.1 DDIL.5.2 DDIL.5.3 DDIL.8.1. DDIL.8.2. DDIL.8.3. EI.9.1. EI.9.2 EI.9.3. G1.1. G1.2.
Gran grup	5	Espais de presentació de continguts i activitats (conferència...) adreçades a tot el grup d'estudiants.	EI.10.1 EI.10.2.

	El.10.3.
	DDIL.5.1
	DDIL.5.2
	DDIL.5.3
	DDIL.8.1.
	DDIL.8.2.
	DDIL.8.3.
	El.9.1.
	El.9.2
	El.9.3.
	G1.1.
	G1.2

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Aspectes instrumentals de les llengües	45	1,8	4, 7, 29, 36, 42, 44, 47
Tipus: Supervisades			
Aspectes instrumentals de les llengües	18	0,72	4, 7, 29, 36, 42, 44, 47
Tipus: Autònomes			
Aspectes instrumentals de les llengües	75	3	4, 5, 7, 17, 19, 20, 29, 34, 36, 42, 44, 47

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el semestre mitjançant les activitats que es mostren en la graella que hi ha a continuació. La nota final s'obtindrà a partir de la suma de les notes corresponents al percentatge assignat a cada llengua (67% Fil.lologia Catalana; 33% Fil.lologia Espanyola).

Per tal de poder superar l'assignatura és imprescindible el domini oral i escrit del català i del castellà. També cal que l'estudiant hagi tingut en cada una de les llengües un 5 com a mínim. En cas contrari es considerarà suspès.

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a totes les classes per ser avaluat (es contempla un 20% màxim d'incidències), en cas contrari es considerarà no presentat. També es considerarà no presentat l'estudiant que no hagi lliurat totes les activitats d'avaluació en els terminis establerts.

Es preveu una recuperació de les activitats d'avaluació que els estudiants que han assistit a les classes no hagin aprovat durant el curs. Aquesta recuperació es realitza a través d'un treball autònom addicional o bé refent algunes de les activitats.

Les qualificacions de cada una de les evidències avaluatives es faran públiques al campus virtual o a classe

en els 10/15 dies següents al seu lliurament. L'estudiant que vulgui revisar la nota haurà de fer-ho en els 15 dies posteriors a la seva publicació en l'horari de tutories que el professorat té establert per aquesta assignatura i que es consigna en el programa.

La copia o plagi de material, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, implica un zero en tota l'assignatura.

Activitat d'Avaluació		% de la nota de l'àmbit (Fil.Cat. o Fil.Esp.)
BLOC 1	Punt 1: El discurs docent dels mestres d'EI	50%
Català	• lliurament d'un treball d'anàlisi relacionat amb el punt 1 dels continguts 10% • Examen sobre els continguts i les lectures obligatòries treballats en el punt 1 del programa 40%	
Total assignatura: 67%		
	Punt 4: El llenguatge de la literatura per a infants	60%
	• Exercici d'anàlisi d'un text literari 10% • Examen sobre els continguts i les lectures obligatòries treballats en el punt 4 del programa 30%	
BLOC 2	Pràctiques orals i escrites sobre la variació lingüística i l'ús de la llengua oral i escrita	20%
Castellà		
Total assignatura: 33%	Treball o projecte sobre la literatura de transmissió oral	30%
	Examen sobre la variació lingüística: les varietats segons el temps, l'espai, la classe social i la situació; les llengües en contacte: interferències lingüístiques català-castellà i diferència en l'ús de la llengua a l'expressió oral i escrita	50%

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Anàlisi d'un text literari	6,7%	2	0,08	2, 4, 7, 10, 11, 12, 14, 29, 34, 36, 42, 46, 47
Examen escrit sobre el punt 1 (El discurs del professorat d'Educació Infantil) dels continguts	26,8%	2	0,08	1, 2, 4, 7, 15, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 27, 29, 31, 33, 47
Examen escrit sobre el punt 4 (narració) dels continguts	26,8%	2	0,08	4, 18, 29
Examen escrit sobre els punts 2, 3 i 5 dels continguts	16,5%	2	0,08	1, 18, 30, 47

Exercici d'anàlisi del discurs docent	6,7%	2	0,08	1, 5, 7, 18, 19, 20, 30, 34, 38, 39, 44, 45, 47
Pràctiques orals i escrites sobre la variació lingüística i l'ús de la llengua oral i escrita	6,6%	1	0,04	1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 16, 17, 18, 20, 22, 23, 25, 26, 28, 32, 35, 37, 40, 41, 42, 43, 44, 47
Treball o projecte escrit sobre la literatura de transmissió oral	9,9%	1	0,04	4, 29, 36, 47

Bibliografia

- Abellan, J.; Ballart, P.; Sullà, E. (1997). Introducció a la teoria de la literatura. Barcelona: Angla.
- Bassols, M.; Torrent, A. M. (1996). Models textuais. Teoria i pràctica. Vic: EUMO.
- Briz, A. (2005). El español coloquial: Situación y uso. Madrid: Arco/Libro.
- Calsamiglia, H.; Tusón, A. (2007). Las cosas del decir: manual de análisis del discurso, 2ª ed. Barcelona: Ariel Lingüística.
- Castellà, J. M.; Comelles, S.; Cros, A.; Vilà, M. (2007). Entendre's a classe. Barcelona: Graó.
- Cazden, C. B. (1991). El discurso en el aula. El lenguaje de la enseñanza y del aprendizaje. Barcelona: Paidós.
- Cuenca, M. J. (2003). Sintaxi catalana. Barcelona: UOC.
- Lodge, D. (1992). L'art de la ficció. Barcelona: Empúries.
- Gómez, J. (2004). Préstamos del español: lengua y sociedad. Madrid: Arco/Libro.
- Gómez, L. (2002). Manual de español correcto I y II. Madrid: Arco/Libro.
- Medina, J. (2002). Lenguas en contacto. Madrid: Arco/Libro.
- Payrató, Ll. (1990). Català col.loquial. Aspectes de l'ús corrent de la llengua catalana. València: Universitat de València.
- Palou, J.; Bosch, C. (eds), (2005). La llengua oral a l'escola. Barcelona: Graó.
- Penny, R. (2004). Variación y cambio en español. Madrid: Gredos (BRH: Estudios y Ensayos, 438).
- Segarra, M.(1985). Història de la normativa catalana. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- Tusón, J. (1996). L'escriptura. Barcelona: Empúries.
- Webs d'interès:
- <http://www.iec.cat>
- <http://www.termcat.cat>
- <http://www.elcastellano.org/>
- <http://cvc.cervantes.es/oteador/>